

#SócSiurana

EDICIÓ ESPECIAL 40 ANYS

Foto conjunta de l'acte de celebració dels 40 anys a l'Estació Enològica. Eudald Brunet

"Cap arbre no guanya l'olivera en noblesa. Cap altre no la iguala en gravetat senyorial i en claror pensativa. Es fa enormement vella. Malgrat la seva aguda sensibilitat sorprèn la seva resistència als accidents. És eviterna i d'una indescriptible sobrietat. Viu en els terrenys de secà més misèrrims (...) Només la fascinació d'aquest arbre pot explicar els milions i milions d'hores de treball que els homes han posat per convertir els olivars en un immens jardí de pedres".

Josep Pla

40 ANYS DONANT VALOR I SENTIT #SOCSIURANA

La Denominació d'Origen Protegida Siurana ha celebrat durant el 2019 els 40 anys del primer reglament del Consell Regulador (CR), publicat el 13 de desembre de 1979 al BOE, tot i que el 1977 ja s'havia creat el CR sota l'emparedat i l'impuls de la Delegació d'Agricultura de Tarragona per ordre ministerial.

En aquest temps, la DOP Siurana ha guanyat volum i valor afegit i ha demostrat el seu lideratge en la qualitat i en l'ecologia, a nivell estatal i nacional. De fet, la DOP Siurana ha estat la primera de l'Estat espanyol en comercialització d'oli d'oliva verge extra (oove) quantificat durant la campanya 2012-2013 per davant de les denominacions d'origen andaluses i la primera DOP d'olis catalana a certificar en ecològic l'any 1995 i, actualment, ja hi ha 5 entitats amb producció ecològica dins de la DOP Siurana.

El primer dels actes de commemoració del 40è aniversari ha tingut lloc a l'Estació Enològica de Reus el 30 d'abril, presidit per la consellera del Departament d'Agricultura, Ramaderia, Pesca i Alimentació, Teresa Jordà. La celebració ha consistit en la replantada d'una olivera centenària als jardins de l'edifici modernista, seu del consell regulador de la DOP, a càrrec de l'actual president, Antoni Galceran, i una representació de productors d'oove d'entre 23 i 88 anys: Aleix Barriach (Cooperativa de Castellvell del Camp), Maria Llevat (Olis Solé SL), Pere Serrat Ribas (Cooperativa de Riudecanyes), Arnau Raventós Freixas (Agrícola de Bràfim), Josep Lluís Cases Bordó (Cooperativa Riudoms), i Josep Sánchez (Cooperativa Riudoms).

La celebració ha volgut evidenciar la importància històrica del cultiu de l'olivera a l'arc mediterrani (juntament amb la vinya i el blat) i fer pedagogia de la necessitat de consumir regularment oli d'oliva verge extra i en particular DOP Siurana, una denominació d'origen protegida empeltada al territori, garantia d'origen, qualitat i salut.

Antoni Galceran, president DOP Siurana

"40 anys són mitja vida. I en aquest temps han estat moltes les mans i les persones que han treballat les oliveres de la DOP Siurana; totes essencials i substancials per arribar on som. I el meu primer agraïment és per a totes les persones que mai han defallit i han apostat pel sector agroalimentari i la cura i el cultiu de l'olivera preferentment.

Som hereus d'un treball incansable de moltes pageses i pagesos, de diferents membres del consell regulador que s'han deixat la pell i la paraula perquè avui siguem on som.

Podem presumir de tenir un oli d'oliva VE de gran qualitat, reconegut i prestigiat, consumit i exportat, però som ambiciosos en el sentit més positiu de la paraula i pensem que mai és suficient i volem fer-ho encara millor i anar més enllà. I ho farem en els propers anys amb la complicitat de molts dels qui avui ens acompanyeu aquí. Sense vosaltres el viatge no hauria estat tan còmode.

Volem que tothom sigui ambaixador de l'oolve DOP Siurana, que tingui orgull de l'aliment que produïm, especialment les i els qui viuen al territori. Volem empeltar en els més petits el convenciment que l'oolve és salut per això fem tallers a les escoles; volem contagiar als professionals la necessitat que l'oolve ompli les cuines i els restaurants, per això fem una tasca pedagògica constant que a poc a poc va donant resultats...

En tenim totes les ganes, som plens de voluntat... Des de la DOP Siurana serem al costat de les entitats i defensarem i promourem, en endavant i com hem fet fins ara, els olis que elaboren extraordinàriament bé. Hem de continuar, imparables, en aquest camí cap a l'excel·lència i el reconeixement... A Catalunya i també a l'estranger".

Parlament del president del Consell Regulador, Sr. Antoni Galceran. Eudald Brunet

Espelmes del 40è aniversari del 1r. Reglament. Sr. Josep Cervera-conseller honorífic, Hble. Consellera DARP Teresa Jordà, Sr. Antoni Galceran-president. Eudald Brunet

Teresa Jordà, consellera del Departament d'Agricultura, Ramaderia, Pesca i Alimentació

"Allà on hi ha equilibri entre l'art i la natura i el mar i la muntanya, neix la DOP Siurana"

"L'enhorabona a tots els pagesos i especialment a les dones que els han acompanyat al llarg dels 40 anys d'història en posicions menys visibles tot i que en alguns casos també han liderat els projectes agroalimentaris"

"L'oli d'oliva verge extra DOP Siurana és l'essència d'un territori amb història i tradició, fruit de la qualitat i amb un sabor indiscutible de salut"

"No hi ha aliments sense pagesos, ni paisatge sense agricultors ni ramaders"

"Cal enamorar, seduir i explicar que darrere d'un bon oli d'oliva verge extra hi ha un pagès"

Parlament de la Honorable Consellera d'Agricultura, Sra. Teresa Jordà. Eudald Brunet

Evolució en xifres

De 12.325 a 8.782 ha

Quant a la superfície, fa 40 anys, el número d'hectàrees de la DOP Siurana era de 12.325 ha. L'any 1992, amb l'ampliació de l'àmbit territorial de 4.667 ha es va passar a 16.992 ha. Actualment la xifra és de 8.782 ha.

De 3.915 a 4.784 productors

Pel que fa al nombre de productors inscrits, l'any 1992 eren 3.915 productors, el 1996, 6.819, l'any 2011, 6.643 i actualment la xifra es manté en els 4.784.

De 13 a 32 entitats

El número d'entitats inscrites també han evolucionat al llarg del temps, passant de les 28 almàsseres i 13 envasadores l'any 92, a les 29 almàsseres i 19 envasadores el 99, 39 almàsseres i 34 envasadores el 2009, 35 almàsseres i 37 envasadores el 2015 i en l'actualitat 28 almàsseres i 32 envasadores (collita 2018-19), fruit de les fusions, els acords entre entitats, les baixes i tancaments d'alguns molins.

Es dobla el % d'oli d'oliva envasat

Dels 2,3 milions de litres a la campanya 87-88 amb 32,32% d'oli d'oliva envasat s'ha passat als 6,4 milions de litres a la campanya 2017-2018 amb un 60% de l'oli d'oliva VE envasat. Es guanya volum i valor afegit i s'avança progressivament en el camí d'envasar el total de la producció.

D'1 a 8 entitats exportadores

Les primeres dades d'exportació daten del 2009 amb 1 entitat i actualment són 8, doblant el volum exportat, entre un 10-15% del total comercialitzat.

D'1 a 143 marques autoritzades

Als inicis tothom envasava amb la marca SIURANA, però a finals dels 90 apareixen les primeres marques pròpies. Avui, motivat per la qualitat i el reconeixement dels olis DOP Siurana, hi ha moltes empreses que envasen l'oli d'oliva DOP Siurana amb la seva respectiva marca.

Paisatge del territori DOP Siurana. Ferran Aguilar

Etiquetatge i envasos anys 80. Foto cedida Unió

Dates clau

Any 1977

Reunió inicial i inici de treballs.

Any 1995

Certificació del primer oli d'oliva ecològic. Ara ja són 5 les entitats que certifiquen i comercialitzen oli d'oliva verge extra ecològic dins de la DOP Siurana.

Any 2012

Aprovació de l'especificació d'etiquetatge que inclou els nous dissenys dels segells de certificació i logotips de la DOP Siurana. Entrada al món digital a través de l'estrena de la plana web.

Any 2014

Inauguració de la seu del CR a l'Estació Enològica de Reus el que va significar l'inici d'un augment de visibilitat i una nova etapa comunicativa i de promoció.

Evolució dels logotips DOP Siurana, amb adaptacions 25 i 40 anys:

Imatges fons Consell Regulador

Estació Enològica de Reus, seu de la DOP Siurana des de 2014. Fons Consell Regulador

Història

1977 La DOP Siurana va ser creada com a Denominació d'Origen Siurana per l'Ordre de 21 de juliol de 1977 (BOE núm. 218, de 12.9.1977) i es va reglamentar per l'Ordre de 19 de novembre de 1979 (BOE núm. 298, de 13.12.1979).

1979 Aprovació del primer Reglament. S'engeguen els treballs per a elaboració dels diferents censos i inventari d'oliveres.

1983 El 12/5/1983 es constitueix el primer Consell Regulador de la DOP Siurana electe, sota la presidència del Sr. Josep Matas i Ràfols.

1994 Ampliació de l'àmbit territorial, de les 12.235 ha inicials en 5 comarques: l'Alt i Baix Camp, Priorat, Ribera d'Ebre i Tarragonès per les seves característiques comunes, s'amplien en 4.667 ha i s'incorporen 2 comarques més, el Baix Penedès i la Conca de Barberà, arribant a les 16.992 ha, en les 7 comarques actuals.

El mateix any, el Ministeri d'Agricultura, Pesca i Alimentació equipara les denominacions d'origen a les denominacions d'origen protegides, per tal d'adaptar-les a la normativa comunitària.

1996 La DOP Siurana va ser inscrita en el Registre comunitari de denominacions d'origen protegides i indicacions geogràfiques protegides

2010 Aprovació del vigent Reglament de la DOP Siurana.

2018 La comissió rectora aprova per unanimitat canviar els estatuts per a només poder envasar oli d'oliva verge extra amb el certificat DOP Siurana, pendent d'incorporar a la propera modificació del Reglament. Una aposta ferma per la qualitat màxima.

Estand a la Fira de l'oli de les Borges Blanques, 1983. Fons Consell Regulador

Inauguració de la seu DOP Siurana a l'Estació Enològica de Reus, octubre de 2014. Presidents Sr. Salvador Perelló, Sr. Francesc Baiges, i Sr. Francesc Prats. Fons Consell Regulador

Curiositats

· El nom de la DOP Siurana es deu al riu Siurana, que travessa 3 de les 5 comarques que inicialment formaven la DOP Siurana. Actualment, en són 7.

· L'oli d'oliva verge extra de la DOP Siurana va ser present als sopars de gala dels Premis Nobel durant dues edicions al llarg dels anys 90.

· L'oli de la DOP Siurana va aparèixer a la pel·lícula "Playing by heart", l'any 1999, amb l'actor Sean Connery de protagonista.

· Durant les collites 2005-2006 i 2006-2007 es va incrementar considerablement la xifra d'oli envasat superant el 70% de l'oli d'oliva verge extra produït.

· La campanya 2009-10 es va fer rècord històric de producció amb 7,3 milions de quilos produïts, la mitjana actual és de 5,3 milions

· L'any 2001, dues entitats de la DOP Siurana van guanyar el premi i també l'accèssit en la categoria de fruitat madur dels Premis del Ministeri d'Agricultura i Pesca, un dels reconeixements més prestigiosos a nivell estatal i internacional; en la recepció organitzada per al lliurament dels premis davant d'unes 400 persones, el ministre d'Agricultura va dir: "¿Qué hacen los andaluces que los catalanes les quitan los premios?" Aquesta és una de les anècdotes més recordades de l'aleshores president, el Sr. Josep Baiges.

· Segons dades publicades pel MAGRAMA, la DOP Siurana va ser, la campanya 2012-2013, la primera de l'Estat espanyol en comercialització d'oli d'oliva verge extra qualificat, per davant de la DOP Baena, amb un nivell de producció d'aquesta de 16.779 Tm davant la nostra producció de 4.584 Tm.

Foto del riu i embassament de Siurana, sota del cingle. Foto de catàleg

Ubicació de les nostres entitats actuals

Guanyar visibilitat, reconeixement i prestigi

Donar valor i sentit i visibilitat i fer pedagogia de la DOP Siurana ha estat una constant en aquests últims anys, amb canvis determinants en els últims temps per adaptar-se al moment social i econòmic i a les tendències de consum i estils de vida.

Als inicis, les tasques de promoció se centraven exclusivament en la participació a les fires per donar a conèixer les característiques úniques i excepcionals de l'oli d'oliva verge extra DOP Siurana. Al llarg de 40 anys, s'han organitzat 22 diades de l'oli DOP Siurana itinerants pels municipis del territori. A Tarragona i a Reus s'han celebrat la 18a i 22a edició, respectivament, de fires de l'oli nou DOP Siurana.

L'any 2011 s'elabora un pla estratègic i és a partir de 2014, quan el CR de la DOP Siurana s'estableix a l'Estació Enològica de Reus, que les accions de promoció s'amplien amb accions orientades a fomentar la cultura de l'oli per posar en valor la qualitat i l'origen i el seu coneixement i consum dins i fora de la DOP:

- **Campanya de l'oli nou:** elecció del padrí/na de la collita i presentació de l'oli nou; fires de Reus i Tarragona amb activitats i campanya de Nadal.
- **Formació amb visió a curt i a llarg termini**
 - A prescriptors, en els últims 3 anys: 52 tastos a escoles/instituts/facultats de cuina i restauració, turisme, enologia i nutrició i dietètica del territori i de les comarques centrals de Catalunya. Més de 1.500 professionals formats.
 - A alumnes de 6è de primària de les escoles del territori des de fa 3 anys (5.915 alumnes) i de les comarques de Barcelona des de fa 2 anys (5.030 alumnes).
- **Creació de 2 beques per a Escoles d'Hostaleria i Turisme** per reconèixer projectes educatius on l'oli d'oliva verge extra DOP Siurana sigui rellevant.

Celebració dels 25 anys de la DOP a la Fira de Reus, novembre de 2004. Fons Consell Regulador

Sr. Xavier Grasset nomenat padrí de la collita 2018-19; acte Esclat oli nou 8 novembre de 2018. Fons Consell Regulador

Sinèrgies dins i fora del sector

Col·laboració amb les altres DO's, especialment amb les DOP's d'oli de Catalunya per a la promoció conjunta.

- **Lliurament bianual dels Premis 5 DOP's** per reconèixer persones o institucions que han destacat per la seva contribució al coneixement de les DOP's i l'ooe en els àmbits de recerca, comunicació i gastronomia
- **Participació en showcooking**s i altres esdeveniments de forma conjunta
- **Campanya "Territori DOP, Territori de Qualitat"** per a promoció conjunta dels productes IGP-DOP del territori Siurana (6 DO's vinícoles, DO cava, 4 IGP, 2 DOP) a través de fires del vi, fires gastronòmiques i altres esdeveniments importants) Col·laboració amb altres entitats del territori
- **Participació i degustacions** en actes organitzats per altres amb relació amb els nostres eixos de comunicació
- **Participació en esdeveniments importants** que posicionin la marca: Fira Alimentària, Fòrum Gastronòmic, jam session gastronòmica amb JRE, Genussgipfel 2018 a Mannheim en representació de productes catalans de qualitat, Salón de Gourmets a Madrid, etc.

Tota aquesta tasca ha estat possible gràcies a l'aportació de productors i elaboradors i també i especialment amb els ajuts de les administracions, des del Departament d'Agricultura de la Generalitat-PDR i de la Diputació de Tarragona.

Inici campanya territori DOP, territori de Qualitat a Fira vi Falset, abril de 2018. Fons Consell Regulador

Inici campanya territori DOP, territori de Qualitat a Fira vi Falset, abril de 2018. Fons Consell Regulador

Distincions de qualitat

Al llarg dels més de 40 anys de camí, les entitats han millorat notablement la qualitat dels olis d'oliva verge extra, la qual cosa les ha portat a guanyar els premis més prestigiosos a nivell internacional, estatal i nacional. Des dels premis de millor oli d'oliva verge extra del Ministeri d'Agricultura als Mario Solinas.

També el CR de la DOP Siurana ha rebut premis i reconeixements per part del sector i de les entitats del territori:

- 2017, Premi millor producte de la terra per l'Acadèmia de Gastronomia de Tarragona
- 2018 Premi Cambra per la Cambra de Comerç de Reus

El CR ha concedit anualment el premi "Entenedor de l'any" a persones i entitats que han destacat per la seva tasca en la millora de la qualitat o com a prescriptors. Alguns dels receptors han estat la xef Carme Rusalleda del restaurant Sant Pau, Grup Bon Preu-Esclat, Steve Jenkins; EHiT de Cambrils, Associació QVExtra, el xef Eduard Xatruch del restaurant Disfrutar.

Lliurament premi Entenedor de l'any 2018 a Eduard Xatruch, xef del Disfrutar. Fons Consell Regulador

Aliances estratègiques

Com a entitat del territori i amb la voluntat de sumar complicitats, la DOP Siurana ha col·laborat des dels inicis amb nombroses entitats. Actualment, la xarxa de suport i reconeixement, la vincula a:

- 5 DOP's catalanes d'oli d'oliva verge extra
- Federació DOP IGP
- Consorci Leader del Camp
- Prioritat
- CDO - AEMO
- III Congrés Cuina Catalana

També es participa activament a taules i espais de promoció turística del territori, en òrgans consultius, i projectes de base territorial:

- Espai de millora en enogastronomia, promoguda per la Diputació de Tarragona
- Taula de Turisme Muntanyes de la Costa Daurada. Consell Comarcal del Baix Camp
- Consell de Centre Mas Bové
- País agrari Baix Camp
- Procés participatiu

I en el desenvolupament de diferents accions puntuals o sostingudes al llarg del temps, s'han teixit complicitats amb entitats varies com: Agència de promoció de Reus, Gremi de Forners de Reus i Baix Camp, Gremi de Pagesos de St. Llorenç i St. Isidre de Tarragona, mercats municipals de Reus, ESPIMSA, Banc de Sang i de teixits, Cambra de Comerç de Reus i les DO's del territori (DO Catalunya, DOP Avellana de Reus, DOQ Priorat, DO Montsant, DO Tarragona, DO Penedès). També ha estat clau el suport de les administracions: Consell Comarcal del Baix Camp, Departament d'Agricultura, Ramaderia i Pesca de la Generalitat, Patronat de Turisme de la Diputació de Tarragona, PRODECA.

Recepció DOP's catalanes d'oli pel M.Hble. Sr. Carles Puigdemont i l'Hble. Consellera Meritxell Serret. Gener de 2017. Fons Consell Regulador

Lliurament de premis CDO a entitats DOP Siurana 2018. Fons Consell Regulador

Replantada de l'olivera amb el jove pagès, Josep ????, el president del Consell Regulador CR, i la Sra. Maria ?????, com a pionera de la DOP Siurana. Eudald Brunet

"Què s'ha fet
de tanta terra
i tanta història.
Què ha passat
en tant de temps
i en tanta gent.

Pregunteu-li a l'aulivera...
Lo que en sap, dels vents de l'any.

Ha fet posta en primavera i tindrem collita enguany"

**Quico el Cèlio,
el Noi i el Mut de Ferreries**

Placa commemorativa de l'acte de 40è aniversari. Reus, 30 d'abril de 2019. Eudald Brunet

Edita: Consell Regulador de la DOP Siurana **Consell editorial:** Consell Regulador de la DOP Siurana **Redacció:** Montserrat Gelonch i Ruth Troyano
Disseny gràfic i maquetació: Daniel Rull **Impressió:** Arts Gràfiques Rabassa, S.A. **Dipòsit legal:** T 1500-2014

Passeig Sunyer, 4-6 43202 Reus
Tel. 977 331 937 · info@dopsiurana.com

www.dopsiurana.com

PDR.cat 2020

Fons Europeu Agrícola de
Desenvolupament Rural
Europa inverteix en les zones rurals

1979

2019

SIURANA

DENOMINACIÓ D'ORIGEN PROTEGIDA

Anelles que dibuixen anys
que encerclen història i esforç,
que guarden tradició i salut,
que abracen gent i territori.

DOP Siurana, som oli d'oliva verge extra